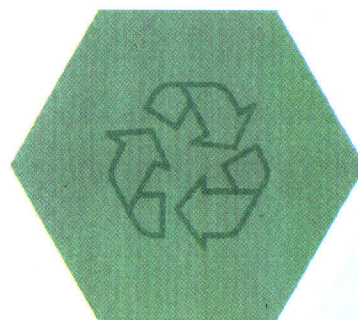


METINIS

UAB TAURAGĖS REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRO PRANEŠIMAS 2023 M.

Donvina Arlauskienė
direktore@uabtrac.lt





Turinys

1. DUOMENYS APIE BENDROVĘ.....	2
1.1. VALDYMO ORGANAI IR INFORMACIJA APIE BENDROVĖS VADOVĄ.....	2
1.2. PERSONALAS.....	2
1.3. BŪKLĖS, VEIKLOS RIZIKOS BEI NEAPIBRĖŽTUMŲ APŽVALGA.....	3
1.4. BENDROVĖS PLĖTROS APŽVALGA.....	3
2. FINANSINIŲ IR NEFINANSINIŲ VEIKLOS REZULTATŲ ANALIZĖ.....	4
2.1. FINANSINIŲ VEIKLOS REZULTATŲ ANALIZĖ.....	4
2.2. NEFINANSINIŲ VEIKLOS REZULTATŲ ANALIZĖ BEI VEIKLOS VYKDYMO APŽVALGA.....	7
2.2.1. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimas.....	7
2.2.2. Aplinkosauga, visuomenės ekologinis švietimas ir kontrolė.....	13
2.2.3. Vietinės rinkliavos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą administravimas.....	14
2.2.4. Viešieji pirkimai.....	15
3. SVARBIAUSI ĮVYKIAI PO FINANSINIŲ METŲ PABAIGOS.....	16
4. BENDROVĖS VEIKLOS PLANAI IR PROGNOZĖS.....	16
5. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS.....	17

1. DUOMENYS APIE BENDROVĘ

UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras (*toliau vadinama ir Bendrovė, Įmonė, TRATC*) yra ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo. Bendrovės duomenys kaupiami ir saugomi juridinių asmenų registre, kodas 179901854.

Pagrindinis TRATC veiklos tikslas – vykdyti atliekų tvarkymo užduotis ir funkcijas, kurias skiria Akcininkai.

TRATC sudarytų Koncesijos sutarčių pagrindu, teisės aktų nustatyta tvarka Tauragės regiono, kurį apima Tauragės, Jurbarko, Šilalės rajonų ir Pagėgių savivaldybių teritorijos (*toliau vadinama ir Savivaldybės*), savivaldybių pavedimu atlieka atliekų tvarkymo sistemos organizavimo, atliekų tvarkymo ir vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą (*toliau – Vietinė rinkliava*) įmokos administravimo funkcijas Savivaldybių teritorijose.

Bendrovės įstatinis kapitalas lygus 2.867.238,00 (*du milijonai aštuoni šimtai šešiasdešimt septyni tūkstančiai du šimtai trisdešimt aštuoni eurai*). Įmonė nuosavų akcijų nėra įsigijusi.

Bendrovės įstatinis kapitalas padalytas į 3300 (*tris tūkstančius tris šimtus*) paprastųjų nematerialiųjų vardinių akcijų.

Vienos akcijos nominali vertė 868,86 (*aštuoni šimtai šešiasdešimt aštuoni eurai ir aštuoniasdešimt šeši euro centai*) eurų.

Bendrovės akcininkų turimų akcijų skaičius yra toks:



Tauragės r. sav.
1290
paprastųjų vardinių
akcijų



Jurbarko r. sav.
920
paprastųjų vardinių
akcijų



Šilalės r. sav.
790
paprastųjų vardinių
akcijų



Pagėgių sav.
300
paprastųjų vardinių
akcijų

1.1. Valdymo organai ir informacija apie Bendrovės vadovą

Bendrovės įstatai numato, kad Bendrovės organai yra visuotinis akcininkų susirinkimas ir vienasmenis valdymo organas – Bendrovės vadovas, kurio pareigų pavadinimas direktorius.

Bendrovės vadovas organizuoja kasdienę Bendrovės veiklą bei veikia Bendrovės vardu pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme ir Bendrovės įstatuose nustatytą kompetenciją.

2023 m. Bendrovės direktoriaus pareigas ėjo Virginijus Noreika (iki 2023.08.31). Nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. iki 2023 m. lapkričio 31 d. Bendrovės direktoriaus funkcijas laikinai vykdė direktoriaus pavaduotoja Rimantė Gailienė.

Nuo 2023 m. gruodžio 1 d. Bendrovės direktoriaus pareigas eina Donvina Arlauskienė (paskyrimo data – 2023.12.01).

1.2. Personalias

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatyta vidutinio darbuotojų skaičiaus nustatymo tvarka ir LR socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintomis taisyklėmis, 2021 m. rugsėjo 29 d. Bendrovės direktoriaus įsakymu Nr. V-65 „Dėl Bendrovės valdymo struktūros ir darbuotojų pareigybių keitimo“ bei atsižvelgdamas į TRATC darbuotojų sutikimus patvirtinti 34 etatai.



2023 m. Bendrovėje sudaryta 13 naujų darbo sutarčių, atleista 17 darbuotojų.

Darbuotojai buvo priimti sudarant terminuotas darbo sutartis dėl darbo žaliųjų atliekų surinkimo aikštelėse (*toliau – ŽAKA*) pavasario - rudens laikotarpiu, taip pat vykstant natūraliai darbuotojų kaitai, darbo santykių nutraukimas.

Pagrindinės darbo santykių nutraukimo priežastys: suėjo darbo sutarčių terminas (*ŽAKA priėmėjai*), darbuotojai darbo sutartis nutraukė savo iniciatyva, darbo santykiai nutraukti šalių susitarimu.

1.3. Būklės, veiklos rizikos bei neapibrėžtumų apžvalga

Bendrovės būklei bei veiklos rizikai didelę įtaką daro tai, kad bendrieji Savivaldybių priimti ir patvirtinti dokumentai numato, kad visas atliekų tvarkymo sąnaudas turėtų dengti teršėjai ir atliekų turėtojai. Sąnaudos turėtų būti dengiamos rinkliavos mokėtojų lėšas kaupiant Savivaldybių specialiose sąskaitose ir pervedant jas TRATC pagal išrašytas sąskaitas. Tačiau atskirose Tauragės regiono savivaldybėse 2023 m. mokėtojų sumokėtos rinkliavos lėšos ir sąnaudos atliekoms sutvarkyti nesutapo. Savivaldybių patvirtinta vienos tonos komunalinių atliekų sutvarkymo kaina buvo per maža, kad būtų padengti visi TRATC patiriami atliekų sutvarkymo kaštai.

Tikėtina, kad Bendrovės tolimesnės veiklos ir būsimo rezultato neapibrėžtumui įtakos turės nauja regioninės kainos už atliekų tvarkymą apskaičiavimo tvarka. Priimtuose įstatymuose nustatyta, kad dalis įkainio bus reguliuojama Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (*toliau - VERT*), kitos dalies dydį tvirtins Savivaldybės. Visiškai nauja apskaitos sistema pareikalaus ir kitokio Bendrovės pajamų bei sąnaudų paskirstymo principo atskiroms veikloms, reikės papildomų lėšų esamų apskaitos bei rinkliavos programų tobulinimui, reguliuojamos veiklos ataskaitų ir apskaitos sistemos audito parengimui bei kitų resursų numatytiems uždaviniams įvykdyti.

Laiku negaudama pajamų iš Savivaldybių (*dėl susidariusių skolų, per mažos nustatytos vienos komunalinių atliekų sutvarkymo kainos*), Bendrovė neturi apyvartinių lėšų ir susiduria su sunkumais plėtojant tolesnę Įmonės veiklą (*papildomos technikos įsigijimas, papildomų aikštelių įrengimas arba esamų atnaujinimas, ES projektų įgyvendinimas ir kt.*) bei negali savalaikiai atsiskaityti su tiekėjais.

Subalansuotas pajamų ir sąnaudų santykis bei vidinių rezervų ieškojimas pagerintų TRATC finansinę padėtį bei leistų efektyviau įgyvendinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatytas užduotis, plėsti naujai teikiamų paslaugų ratą.

Siekiant išvengti tolesnio disbalanso, nuo 2024 m. sausio 1 d. Tauragės regiono savivaldybėse patvirtinta nauja 1 komunalinių atliekų tonos sutvarkymo kaina bei Tauragės, Šilalės rajonų bei Pagėgių savivaldybėse patvirtinti nauji rinkliavos įkainiai. Taip pat būtina ieškoti papildomų veiklų, kurių dėka atsirastų galimybė gauti papildomų pajamų ir tokiu būdu pagerėtų Įmonės finansinė padėtis.

1.4. Bendrovės plėtros apžvalga

Bendrovė kartu su Tauragės regiono savivaldybėmis 2023 m. baigė vykdyti projektą „Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ Nr. 05.2.1-APVA-R-0008-71-0002, kuriuo siekta išplėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo ir paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą regione. Bendra viso įvykdyto projekto suma siekia 3 004 818 Eur be PVM. Įgyvendinant šį projektą buvo įrengtos požeminės ir antžeminės konteinerių aikštelės, įsigyti biologinėms atliekoms skirti konteineriai bei kompostinės dėžės, pastatyti DASA aikštelėse pastatai, skirti pakartotinio naudojimo atliekoms laikyti.

2023 m. Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne (*toliau – Sąvartynas*) baigtas statyti

1 pav. Pastatas Sąvartyne, skirtas pakartotinio naudojimo daiktams laikyti



pastatas, kuriame daiktai bus paruošiami pakartotiniam naudojimui bei įrengta edukacinė erdvė švietėjiškai veiklai vykdyti (*statytojas – UAB „Apastata“*). Bendra pastato statybos kaina - 284 836 Eur be PVM.

2021 m. kovo 31 d. su Aplinkos projektų valdymo agentūra pasirašyta finansavimo sutartis dėl

projekto „Tauragės regiono maisto/virtuvės, įskaitant ir žaliųjų, atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ Nr. 05.2.1-APVA-R-0008-71-0003 įgyvendinimo. Įvertinus 2 kartus Aplinkos ministerijos skirtą papildomą finansavimą, numatytos investicijos šio projekto įgyvendinimui sudarė 1

721 972,01 Eur be PVM, iš jų ES dalis (*85 proc.*) - 1 463 676,21 Eur be PVM ir projekto kofinansavimo dalis (*15 proc.*) – 258 295,80 Eur be PVM. Įgyvendinant projektą TRATC įsigijo technikos (*smulkintuvas, sijotuvus, vyniotuvas*), kuri reikalinga MVA (*įskaitant žaliąsias atliekas*) apdorojimo procesui užtikrinti. 2023 m. beveik baigtas statyti pastatas (*statytojas – UAB „Raseinių statyba“*, *statybos darbų kaina – 1 088 447 Eur be PVM*), kuriame bus apdorojamos MVA bei gaminamas kompostas, kuris vėliau bus parduodamas.

2 pav. MVA apdorojimo pastatas



2. FINANSINIŲ IR NEFINANSINIŲ VEIKLOS REZULTATŲ ANALIZĖ

2.1. Finansinių veiklos rezultatų analizė

Bendrovė 2023 metus baigė nuostolingai. 2023 m. nuostolis siekė 628 tūkst. Eur, o 2022 metų nuostolio suma - 622 tūkst. Eur.

Bendrovės ūkinės veiklos finansinis rezultatas rodo, kad 2023 metais Įmonės sąnaudos viršijo gautas pajamas. Lyginant su 2022 metais, 2023 m. pajamos padidėjo 293,4 tūkst. Eur, o sąnaudos išaugo 295,4 tūkst. Eur.

Pagrindinė neigiamo finansinio rezultato priežastis – 2020 m. Tauragės regiono savivaldybių tarybose patvirtinta 1 tonos atliekų sutvarkymo kaina (96 Eur be PVM), kuri nebepadengė atliekų

www.uabtratc.lt

tvarkymo sistemos patiriamų kaštų. Tauragės regiono savivaldybių tarybos nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. patvirtino naują 1 tonos atliekų sutvarkymo kainą iki 129,37 Eur be PVM.

Visos 2023 m. gautos TRATC pajamos sudarė 2 769,1 tūkst. Eur (2022 m. - 2 475,7 tūkst. Eur). Pagrindinis pajamų šaltinis – lėšos, gautos už sutvarkytas atliekas, atvežtas į Sąvartyną, didžiųjų atliekų surinkimo aikštes (toliau – DASA) ir ŽAKA.

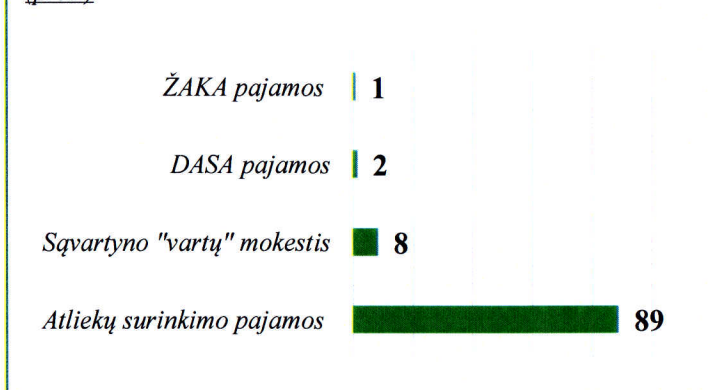
1 lentelė. Įmonės pajamos pagal veiklas ir jų palyginimas:

Veiklos pavadinimas	2022 m. (Eur)	2023 m. (Eur)	Pokytis, Eur
Atliekų surinkimo pajamos	2 180 628	2 461 081	280 453
Sąvartyno "vartų mokestis"	167 944	233 855	65 911
Kt. sąvartyno pajamos	58 822	5 525	-53 297
DASA pajamos	38 626	43 829	5 203
ŽAKA pajamos	19 286	24 845	5 559
Kt. veiklos pajamos	10 400	0	-10 400
Viso:	2 475 706	2 769 135	293 429

Pagrindinės TRATC pajamų didėjimo priežastys:

- Pajamų už į Sąvartyną priimamas atliekas (iš fizinių ir juridinių asmenų) augimas (39 proc.);
- DASA (13 proc.) ir ŽAKA (29 proc.) pajamų augimas;
- Pajamų, gaunamų už apvažiavimo būdu surinktas ir sutvarkytas atliekas (mišrios, bioskaidžios, didžiosios), padidėjimas (13 proc.).

1 diagrama. 2023 Bendrovės pajamų pasiskirstymas pagal veiklas (proc.)



Visos 2023 metais TRATC sąnaudos sudarė 3 503,0 tūkst. Eur (2022 m. – 3 207,6 tūkst. Eur).

Pagrindinės Įmonės sąnaudų padidėjimo priežastys:

- padidėjusios sąnaudos vežėjui už paslaugą dėl kainų indeksavimo (15 proc. arba 143,8 tūkst. Eur lyginant su 2023 m.);
- ženklus mokesčio už aplinkos teršimą Sąvartyne šalinamomis atliekomis augimas (~166 proc. arba 329 tūkst. Eur lyginant su 2023 m.);
- padidėjusios sąnaudos už atliekų deginimo paslaugą (~46 proc. arba 103 tūkst. Eur lyginant su 2023 m.);
- kitų atliekų utilizavimo sąnaudų didėjimas (~30 proc.);
- ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų didėjimas, padidėjusios darbo užmokesčio, rinkliavos administravimo sąnaudos ir kt.

2 lentelė. Įmonės sąnaudos pagal veiklas ir jų palyginimas:

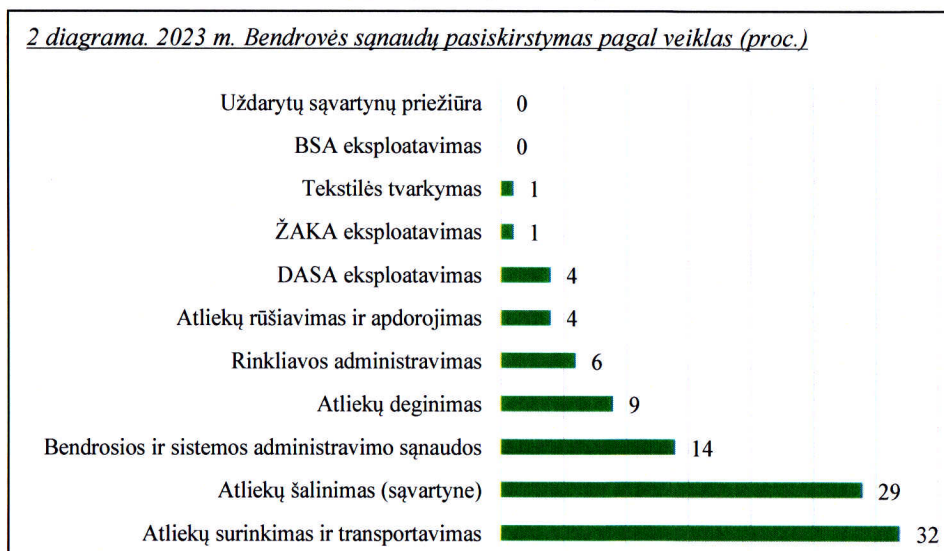
Veiklos pavadinimas	2022 m	2023 m	Pokytis
	Eur (be PVM)	Eur (be PVM)	Eur (be PVM)
Atliekų surinkimas ir transportavimas	972 882	1 116 687	143 805
Atliekų šalinimas (sąvartyne)	915 804	1 006 068	90 264
Bendrosios ir sistemos administravimo sąnaudos	353 562	482 080	128 518
Atliekų rūšiavimas ir apdorojimas	253 296	136 387	- 116 909
Rinkliavos administravimas	173 412	195 598	22 186
Atliekų deginimas	222 596	325 980	103 384
DASA eksploatavimas	119 640	141 899	22 259
ŽAKA eksploatavimas	100 108	60 308	-39 800
Tekstilės tvarkymas	76 023	24 271	-51 752
BSA eksploatavimas	13 333	6 582	-6 751
Uždarytų sąvartynų priežiūra	6 967	7 155	188
Viso:	3 207 623	3 503 015	295 392

Reikšmingiausią įtaką sąnaudų padidėjimui, lyginant su 2022 m., turėjo Sąvartyno taršos mokesčio augimas (329 tūkst. Eur). Nors bendras pašalintas atliekų kiekis Sąvartyne 2023 m. sumažėjo 18 proc., tačiau taršos mokesčio tarifo augimas ir lėmė ženklų taršos mokesčio sąnaudų augimą.

Per 2023 metus deginimo paslaugai apmokėti skirta 326 tūkst. Eur. Tai reikšminga suma, padidinusi atliekų tvarkymo kaštus. Priežastis – *siekiant mažinti šalinamų atliekų kiekį į Sąvartyną, 2023 m. į deginimo įrenginius išvežtas didesnis atliekų (likusių po rūšiavimo) kiekis negu 2022 m.*

Sąnaudos vežėjui padidėjo 143,8 tūkst. Eur. Tai lėmė didesnis atliekų kiekio surinkimas ir pristatymas į Sąvartyną bei ŽAKA, taip pat padidėjusi vežėjo kaina dėl indeksavimo.

2 diagrama. 2023 m. Bendrovės sąnaudų pasiskirstymas pagal veiklas (proc.)



TRATC bendrosios veiklos sąnaudų ir pajamų padidėjimą ar sumažėjimą didele dalimi įtakoja atliekų kiekio pokytis. Didėjant ar mažėjant atliekų kiekiui, keičiasi ir Įmonės gaunamos pajamos už jų tvarkymą, tačiau dėl augančių sąnaudų didėja ir kaštai jų sutvarkymui.

Išsamūs Bendrovės finansinės veiklos duomenys pateikiami metinėje finansinėje ataskaitoje.

2.2. Nefinansinių veiklos rezultatų analizė bei veiklos vykdymo apžvalga

2.2.1. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimas

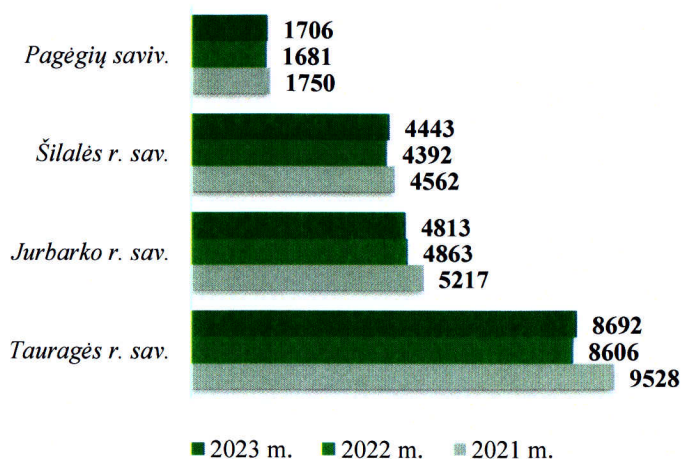
Komunalinių atliekų surinkimas

Vadovaujantis Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane įtvirtintu atliekų tvarkymo visuotinio principu, viešojo komunalinių atliekų tvarkymo paslauga turi būti siūloma, teikiama ir užtikrinama visiems komunalinių atliekų turėtojams. 2023 m. gruodžio 31 d. duomenimis komunalinių atliekų tvarkymo paslauga Tauragės regione yra teikiama 100 procentų atliekų turėtojų.

Mišrių komunalinių atliekų surinkimo paslaugas Tauragės regione teikia viešųjų konkursų būdu parinkti komunalinių atliekų vežėjai: UAB „Ekonovus“ – Tauragės rajone (*sutartis pasirašyta 2021 m.*), UAB „Ecoservice“ – Šilalės rajone (*sutartis pasirašyta 2020 m.*), Jurbarko rajone (*sutartis pasirašyta 2018 m.*) ir Pagėgių savivaldybėje (*sutartis pasirašyta 2017 m.*). Pagal pasirašytas sutartis visose Savivaldybėse komunalines atliekas surenkantiems vežėjams mokama pastovioji dalis bei kintamoji, kuri yra apskaičiuojama už konteinerių pakėlimus.

Pastaruosius keletą metų vežėjų iš atliekų turėtojų apvažiavimo būdu surenkami komunalinių atliekų kiekiai kinta nežymiai. Mišrių komunalinių atliekų (*likusių po rūšiavimo*) atliekų kiekių pokytis atskirose savivaldybėse pavaizduotas 3 diagramoje. Bendrai regione mišrių komunalinių atliekų kiekis 2021 m. sumažėjo 2,18 procento, 2022 m. – 7,2 procento, lyginant su ankstesniais metais. 2023 m. mišrių komunalinių atliekų surinkta 0,6 proc. daugiau nei 2022 m.

3 diagrama. 2021 – 2023 m. Tauragės regiono vežėjų surinktų mišrių komunalinių atliekų kiekių (t) palyginimas



Bioskaidžių atliekų (žaliųjų sodo/daržo bei maisto ir virtuvės atliekų) surinkimas

Tauragės regione toliau plėtojamas bioskaidžių atliekų (*žaliųjų sodo/daržo bei maisto ir virtuvės atliekų*) atskiras surinkimas iš Tauragės, Jurbarko, Šilalės bei Pagėgių miestų gyventojų. Tauragės regione žaliųjų atliekų surinkimui iš individualių namų valdų naudojami 5668 vnt. individualių žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių. Apvažiavimo būdu surenkamų žaliųjų atliekų kiekis 2023 metais Tauragės regione paaugo 0,9 proc.

Tauragės regione gyventojai yra skatinami kompostuoti bioskaidžias atliekas savo namų valdose. Regiono gyventojams yra išdalinta 2088 vnt. kompostavimo dėžių, dalis gyventojų kompostuoja savadarbėse dėžėse. Papildomai numatoma įsigyti ir gyventojams išdalinti 6000 vnt. kompostavimo dėžių.

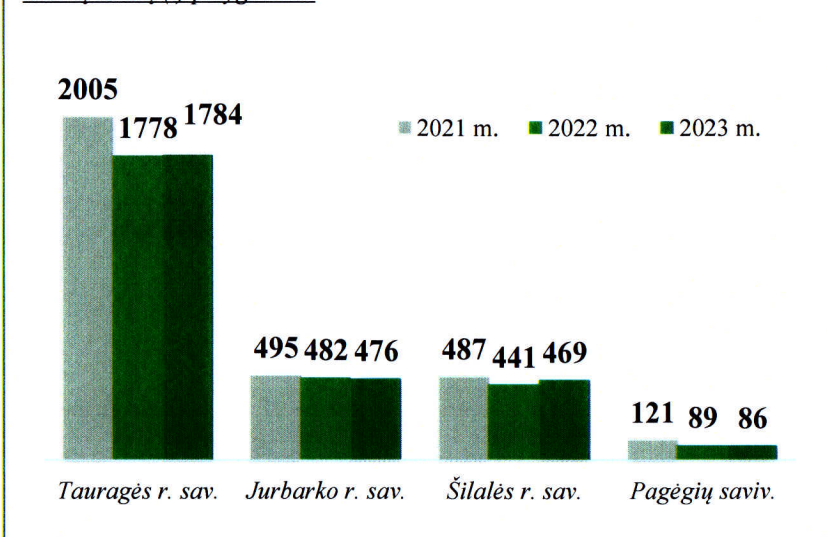
Tauragės regione yra vykdomas žaliųjų atliekų rūšiavimas kapinėse, kur sezono metu susidaro dideli žaliųjų atliekų kiekiai, atskirai surenkamos parkų ir viešųjų erdvių žaliosios atliekos. Žaliosios atliekos pristatomos į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės.

Siekiant mažinti bioskaidžių atliekų šalinimą Sąvartyne, yra vykdomas atliekų turėtojų ekologinis švietimas, tikrinami gyventojų konteineriai, vykdoma vežėjų pristatomų atliekų kontrolė Sąvartyne, bioskaidžių atliekų atskyrimas rūšiavimo linijoje ir jų apdorojimas kompostavimo aikštelėje.

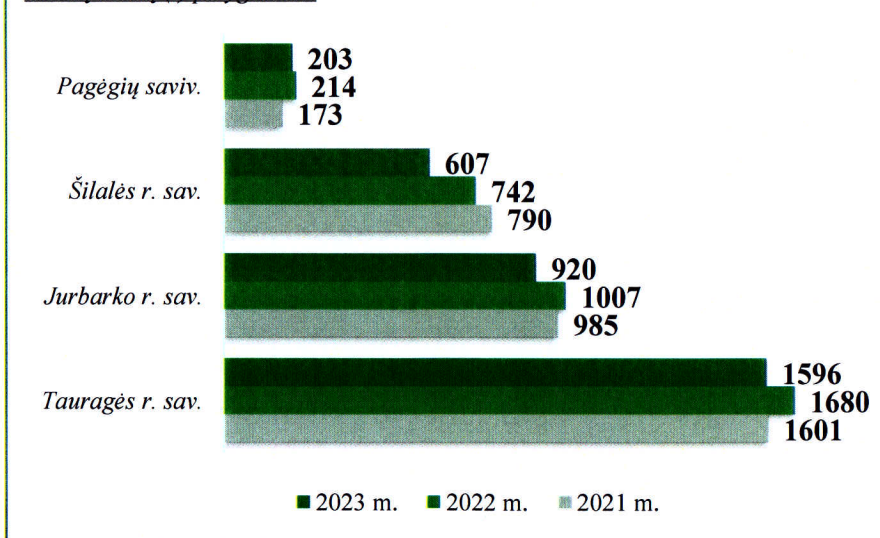
Pirminis atliekų rūšiavimas

Tauragės regione yra išplėtotas pirminis rūšiavimas namų ūkiuose. Apie 90 procentų Tauragės regiono individualių namų valdų savininkų yra aprūpinta rūšiavimo konteineriais. Pakuočių atliekas bei antrines žaliavas iš bendro naudojimo ir individualių konteinerių Tauragės rajone surenka UAB „Dunokai“, Jurbarko rajone - UAB „Jurbarko komunalininkas“, Šilalės rajone – UAB „Ecoservice“, Pagėgių savivaldybėje – UAB „Ecoservice“. 2023 m. Tauragės regione atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis sumažėjo 8,7 procento. Kiekio mažėjimui įtakos galėjo turėti kontrolės veiksmai bei pagerėję gyventojų rūšiavimo įgūdžiai (į rūšiavimo konteinerius pateko mažiau mišrių komunalinių ir kitų atliekų). Pakuočių

4 diagrama. 2021 – 2023 m. apvažiavimo būdu iš gyventojų surinktų žaliųjų atliekų kiekių (t) palyginimas



5 diagrama. 2021 – 2023 m. konteineriais surinktų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekių (t) palyginimas



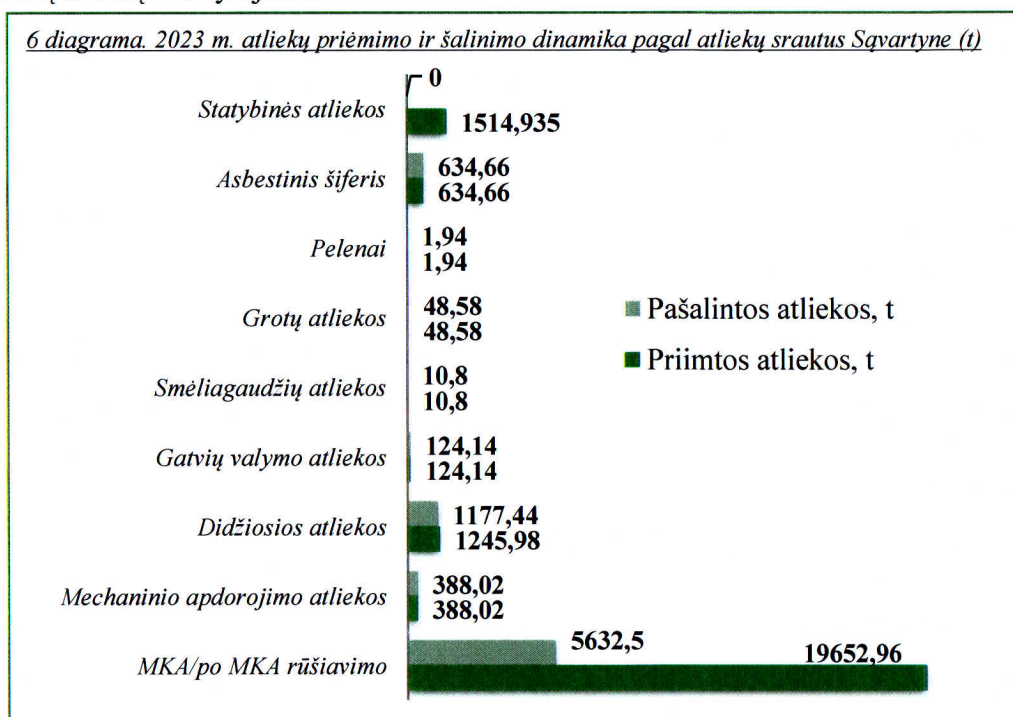
atliekų ir antrinių žaliavų kiekio palyginimas pavaizduotas 5 diagramoje. Siekiant didinti gyventojų sąmoningumą ir skatinti pirminio rūšiavimo įgūdžius 2023 metais Tauragės regione buvo vykdomos įvairios visuomenės informavimo ir švietimo bei kontrolės priemonės.

Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno veikla

Sąvartynas eksploatuojamas vadovaujantis 2016 m. rugpjūčio 8 d. Aplinkos apsaugos agentūros išduotu taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimu Nr. (11.2)-39-34/2006/t-kl.10-8/2015. 2023 m. Sąvartyne priimta 23 622,015 t atliekų, iš jų:

- perdirbta ir kitaip panaudota 15 603,935 t;
- pašalinta 8018,080 t.

6 diagramoje pateikti duomenys rodo, kad 2023 m. į Sąvartyną didžioji dalis priimtų atliekų (19 652,960 t) sudarė mišrios komunalinės atliekos, kurias surinko ir pristatė atliekų vežėjai (UAB „Ekonovus“ ir UAB „Ecoservice“) iš Tauragės regiono savivaldybių. Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklėse pabrėžiama nuostata, kad sąvartynuose draudžiama šalinti neapdorotas ir po apdorojimo tinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti atliekas. Atsižvelgiant į minėtą nuostatą visas mišrių komunalinių atliekų srautas vežamas į rūšiavimo įrenginį. 2023 m. priimamų atliekų kategorijoje dominuoja didžiosios atliekos, kurių buvo priimta 1245,9 t. Pasirašius minėtų atliekų tvarkymo sutartį, 68,5 t didžiųjų atliekų (baldu) 2023 m. pabaigoje perduota šių atliekų tvarkytojams.



Atsižvelgiant į Įmonės finansinę būklę, 2023 m. atliekų tvarkymo požiūriu buvo sudėtingi, tačiau šalinamų ir perdirbamų/ panaudojamų atliekų tvarkymo užduotys buvo sąlyginai sėkmingai įveiktos (7 diagrama).

7 diagramoje pateikta informacija atspindi kokiais būdais buvo tvarkomos į Sąvartyną priimtos atliekos. 15603,9 t arba 66 proc. atliekų buvo perdirbta ar kitaip panaudota ir 8018,1 t arba 34 proc. - pašalinta Sąvartyne.

Perdirbamos ir kitaip panaudojamos atliekos pasiskirstė taip:

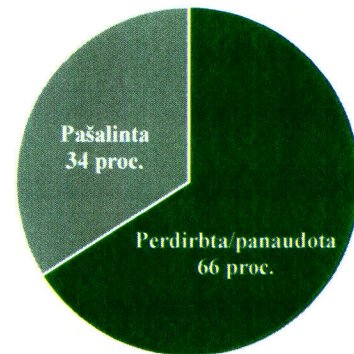
- panaudota sąvartyno kelių formavimui 1514,9 t;

- sukompostuota, gaminant stabilatą 7989,6 t, kuris naudojamas sąvartyno kaupų šlaitų formavimui ir šalinamų atliekų perdengimams;

- atskirta ir perduota į deginimo įrenginius 6015,2 t degių atliekų šiluminės energijos gamybai;

- atskirta ir perduota 15,7 t pakartotiniam naudojimui ar perdirbimui tinkančių atliekų (*mišrios popieriaus atliekos, plastikinė pakuotė*) bei 68,5 t baldų.

7 diagrama. Atliekų, priimtų į Sąvartyną tvarkymo būdų dinamika 2022 m., proc.



Žaliųjų ir bioskaidžių atliekų tvarkymas

Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės eksploatuojamos vadovaujantis jų veiklai išduotais taršos leidimais ir taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimu. Bendrovės eksploatuojamose 4 -iose ŽAKA 2023 m. priimta 3978,8 t žaliųjų atliekų, iš jų:

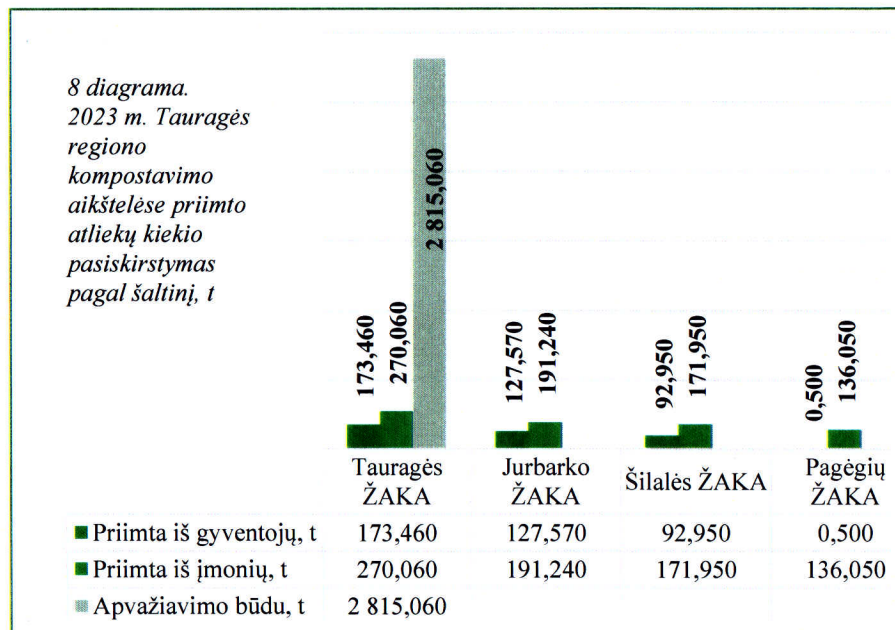
- 3258,6 t priimta į Tauragės ŽAKA;
- 318,8 t priimta į Jurbarko ŽAKA;
- 264,9 t priimta į Šilalės ŽAKA;
- 136,6 t priimta į Pagėgių ŽAKA.

Vadovaujantis 2021 m. birželio 23 d. TRATC direktoriaus įsakymu Nr. V-35 „Dėl žaliųjų atliekų kainos nustatymo“ 2023 m. juridiniams asmenims buvo taikomas žaliųjų atliekų priėmimo įkainis 22,75 Eur už vieną toną (be PVM). Žaliosios atliekos iš gyventojų 2023 m. buvo priimamos nemokamai.

Analizuojant žaliųjų atliekų kiekio pasiskirstymą pagal šaltinį, matyti, kad žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse 2023 m. priimta 3978,8 t žaliųjų atliekų, iš jų:

- 394,5 t priimta iš gyventojų;
- 769,3 t priimta iš juridinių asmenų;
- 2815,1 t priimta iš atliekų vežėjų, kurie surenka žaliąsias atliekas iš gyventojų apvažiavimo būdu.

8 diagramoje pateikta statistika rodo, kad Tauragės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje didžiąją dalį žaliųjų atliekų (2815,1 t) pristatė atliekų vežėjai, surinktas iš gyventojų apvažiavimo būdu. Analizuojant Jurbarko, Šilalės ir Pagėgių ŽAKA veiklą matyti, kad didžiausią dalį atliekų pristatė įmonės.

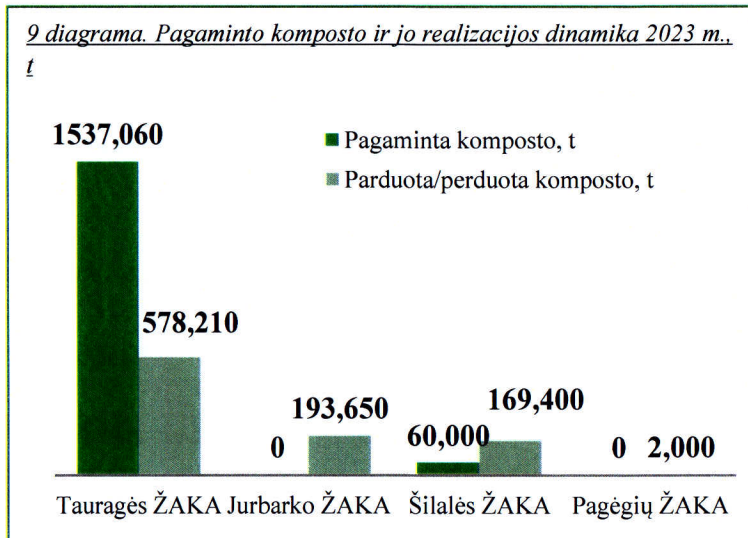


Žaliųjų atliekų tvarkymo metu gaunamas produktas – kompostas. Vadovaujantis TRATC 2020 m. liepos 13 d. direktoriaus įsakymu Nr. V-69 „Dėl komposto pardavimo kainos ir komposto pardavimo sutarties formos tvirtinimo“, kompostas einamaisiais metais buvo parduodamas fiziniams ir juridiniams asmenims už 8,26 Eur/t be PVM. 2023 m. pagaminta 1597,06 t komposto. Pagaminto komposto ir jo realizacijos dinamika skirtinguose atliekų tvarkymo objektuose pateikta 9 diagramoje.

Didžioji dalis komposto pagaminta (1537,1 t) ir realizuota (578,2 t.) Tauragės ŽAKA. Jurbarko ir Pagėgių ŽAKA komposto nebuvo pagaminta, tačiau sukauptas jo likutis iš praėjusių metų buvo realizuojamas.

Pagamintas kompostas gali būti realizuojamas tada, kai komposto tyrimai, atliekami laboratorijose, akredituotose pagal LST EN ISO/IEC 17025 standartą, atitinka biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo, anaerobinio apdoravimo aplinkosauginius reikalavimus.

2023 m. atlikti pagaminto komposto tyrimai atitiko biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo, anaerobinio apdoravimo aplinkosauginius reikalavimus.



Nepavojingų ir pavojingų atliekų tvarkymas

2023 m. TRATC eksploatuojamose Tauragės, Jurbarko, Šilalės ir Pagėgių DASA priimta 1421,1 t atliekų, iš jų:

- 582,3 t priimta į Tauragės DASA;

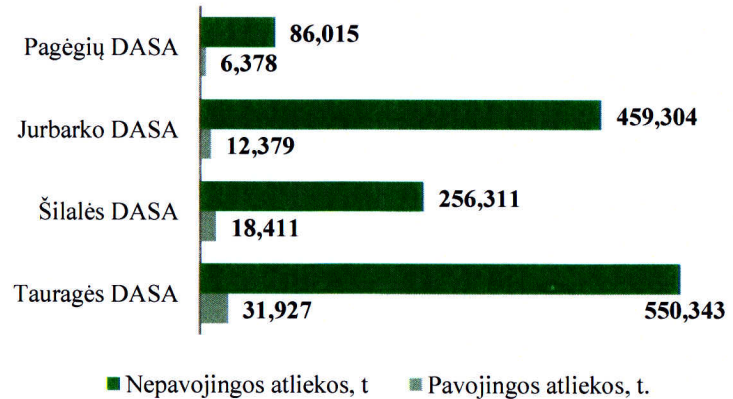
- 471,7 t priimta į Jurbarko DASA;
- 274,7 t priimta į Šilalės DASA;
- 92,4 t priimta į Pagėgių DASA.

Analizuojant priimtus į DASA atliekų kiekius reikia paminėti, kad 2023 m. buvo pristatyta 1351,9 t nepavojingų atliekų ir 69,1 t pavojingų atliekų.

10 diagramoje pateikta statistika rodo, kad daugiausiai atliekų, t. y. 582,3 t priimta į Tauragės DASA. Mažiausias kiekis atliekų pristatytas į Pagėgių DASA, kurioje priimta 92,4 t atliekų.

Gyventojų aktyvumas, pristatant atliekas į DASA, 2023 m. nesiskyrė. Visose keturiose savivaldybėse veikiančiose DASA daugiausiai atliekų pristato fiziniai asmenys, t. y. gyventojai. Taip pat iš pateiktos diagramos matyti, kad tiek įmonės tiek

10 diagrama. 2023 m. Tauragės regiono didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse priimto atliekų kiekio pasiskirstymas pagal pavojingumą, t.



gyventojai į DASA daugiausiai pristato nepavojingas atliekas. Didžioji dalis nepavojingų atliekų priėmimo kategorijoje sudarė naudotos automobilių padangos, didžiosios atliekos (baldai), statybos ir griovimo atliekos, autoplastikai, langinis stiklas. Pavojingų atliekų, surinktų DASA, kategorijoje dominuoja nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, pavojingomis medžiagomis užterštos pakuotės, šaldytuvai ir kita šaldymo įranga, dienos šviesos lempos, tepalo, kuro, oro filtrai.

Apžvelgiant Tauragės, Jurbarko, Šilalės ir Pagėgių DASA veiklos analizę, galima daryti išvadą, kad visgi daugiausia priimta nepavojingų atliekų bei fiziniai asmenys aikštelių teikiamomis paslaugomis naudojasi ženkliai dažniau nei juridiniai asmenys.

Žiedinė ekonomika - pakartotinis daiktų panaudojimas

Skatinant žinomumą bei siekiant perduoti žiedinės ekonomikos žinutę tikslinei auditorijai 2023 m. pakartotinio naudojimo pastatai, esantys didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse, įgavo naują „veidą“, t. y. buvo pavadinti „Padėk“ naudingų daiktų erdvėmis.

Tauragės regiono gyventojai 2023 m. buvo kviečiami atsibodusius ar nusidėvėjusius, bet dar tinkamus naudoti baldus, langus, duris, dviračius, kilimus, automobilines kėdutes, vežimėlius, elektros ir elektronikos prietaisus, drabužius, namų tekstilę, laisvalaikio, sporto prekes, namų apyvokos, interjero gaminius, vaikų priežiūros reikmenis, avalynę, žaislus ir t. t. pristatyti į DASA esančias naudingų daiktų erdves. 2023 m. naudingų daiktų erdvėse „PADEK“ paruošta ir perduota pakartotiniam naudojimui 63 t. daiktų, iš jų 55 t. dar tinkamų naudoti baldų, namų apyvokos ir interjero daiktų, laisvalaikio, sporto prekių ir pan., bei 8 t. drabužių, batų ir tekstilės.



Senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūra po uždarymo

2023 m. TRATC vykdė Ližių, Šidagių, Paneročio, Skirsnemuniškių, Smukučių, Plaušvarių uždarytų sąvartynų priežiūrą bei aplinkos monitoringo stebėseną.

2023 metais buvo vykdomas poveikio aplinkai monitoringas pagal kiekvienam sąvartynui parengtas ir su atsakingomis institucijomis suderintas aplinkos monitoringo programas. Monitoringo vykdymo metu buvo sekama uždarytų sąvartynų požeminio vandens būklė, kad būtų galima laiku imtis prevencinių priemonių galimo vandens teršimo atveju. Pagrindinės monitoringo kryptys - *vandens lygio matavimas; vandens cheminės sudėties tyrimai*. Detalesnė informacija apie uždarytų sąvartynų monitoringo rezultatus ir teikiamas išvadas skelbiama UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro internetinėje svetainėje adresu: www.uabtrac.lt.

2.2.2. Aplinkosauga, visuomenės ekologinis švietimas ir kontrolė

Aplinkosauga

2023 m. aplinkosaugos ir kitos institucijos atliko 4 patikrinimus, kurių tikslas buvo išsiaiškinti, kaip laikomasi aplinkos apsaugos, teisinės metrologijos, monitoringo vykdymo kontrolės reikalavimų TRATC eksploatuojamuose objektuose.

Visuomenės ekologinis švietimas

Atliekų tvarkymas Tauragės regione yra tarp prioritetinių aplinkos apsaugos kryptių. Visuomenės aplinkosauginis švietimas ir informavimas – vienas svarbiausių aplinkos apsaugos uždavinių.

Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane didžiulis dėmesys skiriamas atliekų prevencijai, jame numatytos priemonės, skatinančios atliekų prevenciją. Dauguma priemonių įgyvendinamos tik per visuomenės informavimą ir švietimą. Visuomenės informavimo ir švietimo svarbą atliekų prevencijos ir tvarkymo srityje parodo faktas, kad ši veikla yra įtraukta į Europos Sąjungos 2021-2027 finansuojamų veiklų sąrašą.

TRATC, įvertindamas visuomenės informavimo ir švietimo svarbą, kasmet skiria vis daugiau savo biudžeto lėšų švietimo priemonėms. 2023 metų biudžete visuomenės informavimui buvo numatyta 14 000 Eurų. Šiomis lėšomis buvo vykdomos viešinimo priemonės: vietos spaudoje publikuojami straipsniai apie atliekų prevenciją bei tvarkymą, apie rinkliavos mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą pokyčius, dalyvaujama TV ir radijo laidose, viešinami reklaminiai-informaciniai klipai apie TRATC objektus bei ten priimamas atliekas. Siekiant tiesioginio kontakto su gyventojais dalyvauta Tauragės, Jurbarko ir Šilalės miestų šventėse reklamuojant naudingų daiktų erdves „Padėk“ bei pakartotinio daiktų panaudojimo galimybes ir naudą. Visomis žiniasklaidos priemonėmis informuojama apie vykdomas atliekų surinkimo akcijas, įgyvendinamus projektus ir jų naudą visuomenei. Kaip ir kasmet buvo

3 pav. TRATC kolektyvo dalyvavo Tauragės miesto šventėje



vykdomas aplinkosauginis švietimas regiono ugdymo įstaigose. Gyventojams platinama informacija apie rūšiavimą, mokesčio pokyčius bei kita aktuali informacija. Visomis informavimo priemonėmis viešinama nauja veikla – *maisto ir virtuvės atliekų rūšiavimas*.

Kontrolė

2023 m. bendrovėje dirbo vienas kontrolierius, kurio funkcijos vykdyti atliekų rūšiavimo ir tvarkymo, vežėjų teikiamų paslaugų stebėseną bei kontrolę, bendro naudojimo konteinerių aikštelių priežiūrą, vietinės rinkliavos mokėtojų prašymų duomenų patikrinimus visose regiono savivaldybėse. 2023 m. kontrolieriaus įvykdytos priemonės:

- Nustatyti atliekų tvarkymo paslaugų teikėjų pažeidimai - 27 atvejai;
- Nustatyti/įspėti asmenys, galimai teršiantys aplinką, nesilaikantys atliekų tvarkymo taisyklių ir šalinantys atliekas tam neskirtose vietose – 634 asmenys;
- Nustatyti gedimai (*bendro naudojimo atliekų surinkimo aikštelėse*) - 61 atvejis;
- Nekilnojamojo turto objektų patikrinimai - 119 objektų;

Planuojama, kad derinant aktyvius kontrolės veiksmus bei švietimo/informavimo priemones, gyventojų rūšiavimo įgūdžiai gerės ir atskirai surenkamų komunalinių atliekų kiekiai kasmet didės.

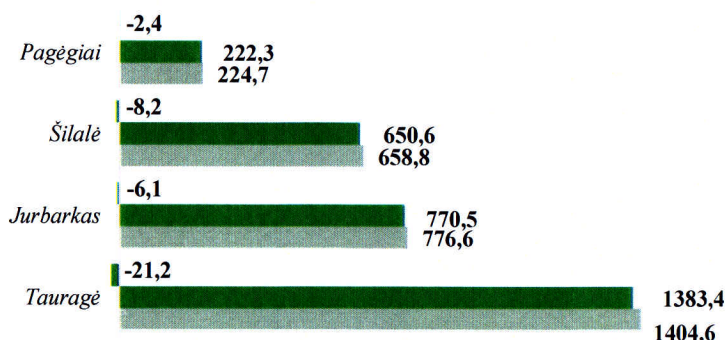
2.2.3. Vietinės rinkliavos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą administravimas

Bendrovė, vykdydama Vietinės rinkliavos įmokos Savivaldybių teritorijose administravimo funkcijas, 2023 m. formavo ir siuntė mokėtojams skolos bei mokėjimo pranešimus. Iš viso TRATC duomenų bazėje 2023 m. buvo registruoti daugiau nei 48 tūkst. Tauragės regiono mokėtojų. Iš jų 11 758 (25 proc. nuo visų mokėtojų) mokėtojams Vietinės rinkliavos mokesčio duomenys buvo teikiami elektroniniu būdu. Lyginant su 2023 m., skolos ir mokėjimo pranešimų siuntimas el. būdu padidintas **5 proc.**

TRATC teikė konsultacijas Vietinės rinkliavos mokėtojams, nagrinėjo prašymus dėl nekilnojamo turto objektų atleidimo nuo rinkliavos mokesčio, gyvenančių asmenų skaičiaus tikslinimo, nekilnojamo turto objektų paskirties keitimo ar įtraukimo į netinkamą naudoti objektų kategoriją, lengvatų suteikimo, atliekų kiekio deklaravimo, duomenų tikslinimo ir kt. klausimais. Iš viso 2023 m. Bendrovės Rinkliavos skyriaus darbuotojai priėmė ir išnaginėjo 3 569 Tauragės regiono Vietinės rinkliavos mokėtojų pateiktus prašymus.

2023 metais planuota surinkti 3064,7 tūkst. Eur Vietinės rinkliavos mokėtojų lėšų, faktiškai surinktos Vietinės rinkliavos mokėtojų lėšos sudarė 3026,8 tūkst. Eur. Lyginant planuotas ir faktiškai surinktas rinkliavos lėšas, Vietinės rinkliavos mokėtojai sumokėjo 37,9 tūkst. Eur mažiau, nei buvo planuota. Siekiant padidinti rinkliavos lėšų surinkimą,

11 diagrama. 2023 m. planuotos ir surinktos rinkliavos lėšos pagal savivaldybes (tūkst. Eur)



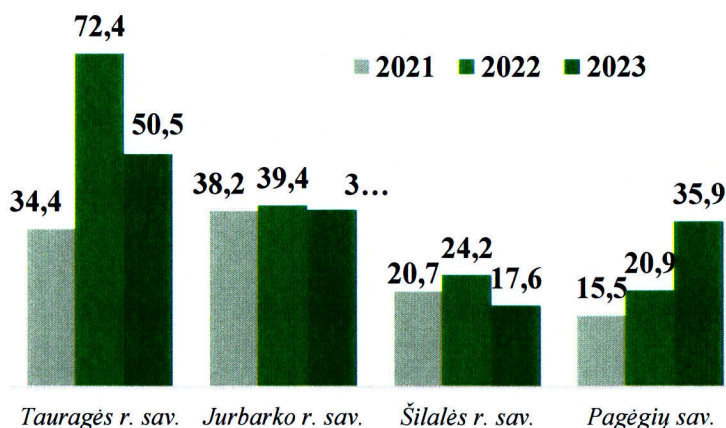
Bendrovė planuoja kreipti dar didesnę dėmesį efektyvesniam skolų išieškojimui 2024 m.

Informacija apie nesumokėtų Vietinės rinkliavos įmokų išieškojimą

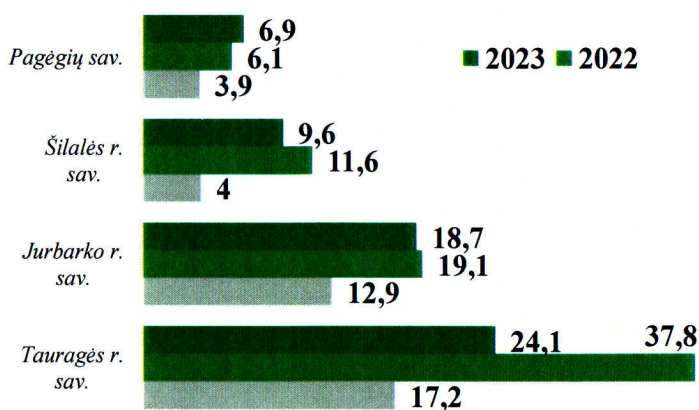
2023 m. Bendrovė pradėjo 1 396 (2022 m. – 1 842) skolų išieškojimo procedūras dėl nesumokėtų Vietinės rinkliavos įmokų Tauragės regione. Bendra išieškomų Vietinės rinkliavos įmokų skolų suma sudarė 142,4 tūkst. Eur (2022 m. – 156,9 tūkst. Eur). Pagal pradėtas skolų išieškojimo procedūras 2023 metais Vietinės rinkliavos mokėtojai sumokėjo 59,3 tūkst. Eur (2022 m. – 74,5 tūkst. Eur). Bendras Vietinės rinkliavos mokėtojų įsiskolinimų išieškojimas nuo išieškomų sumų 2023 m. sudarė **42,5 proc.**

2023 m. skolų išieškojimas iš rinkliavos mokėtojų taip pat buvo vykdomas ir per antstolį. Iš viso išieškota 18 560 Eur (Tauragės – 7800 Eur, Jurbarko – 2630 Eur, Šilalės – 4750 Eur, Pagėgių – 3380 Eur).

12 diagrama. Išieškomų (ikiteisminiu būdu ir teismine tvarka) rinkliavos lėšų sumų palyginimas pagal savivaldybes (Eur)



13 diagrama. Išieškotų rinkliavos lėšų sumų ikiteisminiu būdu ir teismine tvarka palyginimas pagal savivaldybes (Eur)

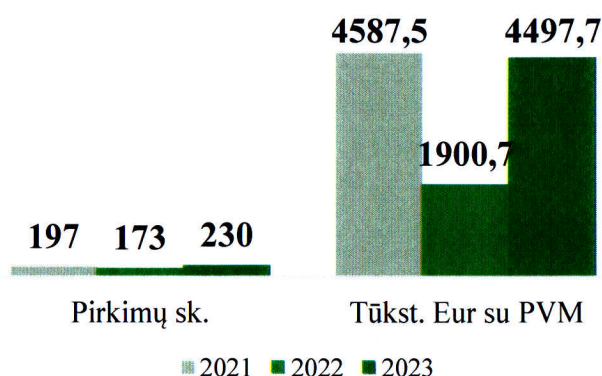


2.2.4. Viešieji pirkimai

2023 m. įvykdyti 230 viešųjų pirkimų, kurių vertė – 4 497,7 tūkst. Eur su PVM.

Vertinant sudarytas ilgalaikes (>3 m.) sutartis, išskirtini trys didžiausios vertės pirkimai - komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo paslaugų pirkimai, kurių vertė siekia:

14 diagrama. Įvykdytų pirkimų skaičiaus ir sumų palyginimas



- Tauragės rajono savivaldybėje – 2 230,5 tūkst. Eur su PVM;
- Šilalės rajono savivaldybėje – 1 043, 5 tūkst. Eur su PVM;
- Pagėgių savivaldybėje – 253,6 tūkst. Eur su PVM.

Šios 3 sutartys yra finansuojamos Gamintojų ir importuotojų lėšomis.

Apibendrinant duomenis apie įvykdytus viešuosius pirkimus 2023 metais galima daryti išvadą, kad sudarytos sutartys leido Bendrovei tinkamai vykdyti Koncesijos sutarčių pagrindu nustatytas komunalinių atliekų sistemos administratoriaus funkcijas Tauragės regiono savivaldybių teritorijose.

3. SVARBIAUSI ĮVYKIAI PO FINANSINIŲ METŲ PABAIGOS

Svarbių įvykių po finansinių metų pabaigos neįvyko.

4. BENDROVĖS VEIKLOS PLANAI IR PROGNOZĖS

Siekiant įgyvendinti Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021 – 2027 m. plane iškeltus uždavinius bei užtikrinti kokybišką viešųjų interesų tenkinimą atliekų tvarkymo srityje planuojamos priemonės:

- Atliekų prevencijos ir tinkamo tvarkymo namų ūkiuose skatinimas:
 - ✓ plėsti tinkamų pakartotinai naudoti daiktų keitimosi infrastruktūrą (*remonto dirbtuvių Sąvartyne įveiklinimas, pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų surinkimo stotelių plėtra*);
 - ✓ aktyvinti pakartotinio daiktų dalinimosi veiklą (*platesnis informacijos viešinimas visomis informacijos priemonėmis*);
 - ✓ visuomenės švietimo akcijų organizavimas atliekų prevencijos klausimais;
 - ✓ gyventojų aprūpinimas kompostavimo dėžėmis.
- Rūšiuojamojo atliekų surinkimo skatinimas bei esamos infrastruktūros išplėtimas:
 - ✓ tekstilės atliekų surinkimo plėtra (*papildomų konteinerių įsigijimas*);
 - ✓ antrinių žaliavų ir pakuočių surinkimo konteinerių plėtra;
 - ✓ bioskaidžių atliekų (*tamė tarpe maisto/virtuvės atliekų*) surinkimo konteinerių plėtra;
 - ✓ DASA plėtra bei esamų aikštelių modernizavimas (*ašinių svarstyklių įrengimas, plastiko smulkinimo įrenginių įsigijimas*);
 - ✓ ŽAKA plėtra (*esamų aikštelių išplėtimas, stoginių įrengimas, papildomos technikos įsigijimas (krautuvų, automobilinių svarstyklių, šakų ir medienos smulkinimo ir komposto pakavimo įrenginių įsigijimas)*);
- Sąvartyno veiklos plėtra:
 - ✓ stambiagabaričių atliekų rūšiavimo, perdirbimo bei paruošimo pakartotinai naudoti aikštelės su stogine įrengimas, papildomos technikos ir įrangos įsigijimas (*konteineriai, presavimo įrenginys, putplasčio apdorojimo sistema*) Sąvartyno teritorijoje;
 - ✓ ieškoti galimybių Sąvartyno dujas panaudoti elektros ir/ar šilumos energijai išgauti;
 - ✓ modernizuoti ir išplėsti esamą biologinių atliekų apdorojimo aikštelę Sąvartyne;
 - ✓ ieškoti efektyvesnių Sąvartyno filtrato valymo įrenginių eksploatavimo būdų, koncentrato utilizavimo sprendinių ir finansavimo šaltinių jiems įdiegti;
- Kiti planai:
 - ✓ Darbų saugos darbo priemonių ir saugios darbo vietos užtikrinimas visuose TRATC valdomuose objektuose;



- ✓ ISO 9001, 14001 diegimas;
- ✓ Bendrovės procesų skaitmenizavimas (*Microsoft 365, DVS, LEAN sistema ir kt.*);
- ✓ siekiant sutaupyti Vietinės rinkliavos mokėjimo pranešimų spausdinimo ir išnešiojimo sąnaudas planuojama ir toliau aktyviai skatinti mokėtojus naudotis elektroninėmis paslaugomis (*e. savitarna*) bei vietinės rinkliavos mokėjimo pranešimų gavimą elektroniniu būdu, ieškoti kitų pigesnių mokėjimo ir skolos pranešimų išnešiojimo alternatyvų;
- ✓ Komunikacijos sklaida atliekų prevencijos temomis su visoms suinteresuotomis grupėmis: gyventojais, verslo įmonėmis, švietimo įstaigomis ir t.t.;
- ✓ Siekiant kruopštesnio gyventojų atliekų rūšiavimo, mažinti susidarantiems mišrių komunalinių atliekų kiekius, gerinti atliekų surinkimo paslaugos kokybę, Bendrovė planuoja stiprinti kontrolės procesus visame regione;
- ✓ Sunkvežimio įsigijimas DASA aikštelių aptarnavimui, krovimo (*statybinių, baldų ir kt.*) paslaugos teikimui;
- ✓ Papildomų pajamų generavimas (*komposto, realizacija, atliekų transportavimo paslauga gyventojams, biokuro gamyba ir realizacija, rūbų taisymas*).

5. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Bendrovė finansinių metų pabaigoje neturėjo galiojančių finansinių priemonių.

Direktorė

Donvina Arlauskienė